

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра інформатики та кінезіології

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)

галузь знань – 24 „Сфера обслуговування”

спеціальність – 242 „Туризм і рекреація”

Робоча навчальна програма з дисципліни „Академічна доброчесність та авторське право” для спеціальності 242 „Туризм і рекреація” третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (денна і заочна форми навчання)

Розробники: д-р наук з фіз. виховання і спорту, проф. Пітин М. П., канд. наук з фіз. виховання та спорту, доц. Свістельник І. Р.

Робоча навчальна програма затверджена на засіданні кафедри інформатики та кінезіології

Протокол від „28” серпня 2023 року № 1
Завідувач кафедри кінезіології та кінезіології
_____ (Заневський І. П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	галузь знань 24 „Сфера обслуговування”		
	спеціальність 242 „Туризм і рекреація”		
Кількість модулів – 1		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		1	
		Семестр	
			2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи - 60	Освітньо-науковий рівень: доктор філософії	6	6
		Практичні	
		24	4
		Семінарські	
		Самостійна робота	
		60	80
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни є отримання теоретичних знань та практичних навичок щодо принципів дотримання академічної доброчесності, інформаційної етики; запобігання академічному плагіату; правил цитування та покликання на інформаційні джерела; систему законодавства у сфері авторського права; загальні положення щодо патентного права.

Під час вивчення дисципліни аспіранти матимуть змогу ознайомитися з нормативно-правовою базою з дотримання академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності; принципами академічної доброчесності, інформаційною етикою та правилами цитування та бібліографування інформаційних джерел; правами та обов'язками власників авторських прав та інших учасників авторсько-правових відносин; правами та обов'язками патентовласників.

2.2. Відповідно до вимог освітньо-наукової програми спеціальності «Туризм і рекреація» здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти мають досягти таких результатів навчання:

1) загальні компетентності:

ЗК 7. Здатність дотримуватися етичних принципів і норм у наукових дослідженнях, зокрема принципів академічної доброчесності.

ЗК 8. Уміння розробляти наукові проекти та управляти ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та реєструвати права інтелектуальної власності.

2) фахові компетентності:

СК 5. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження у сфері туризму з дотриманням належної академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Мати здатність до започаткування, планування та реалізації процесу наукового дослідження у сфері туризмознавства з дотриманням принципів академічної доброчесності; уміти реєструвати авторські права на результати наукових досліджень і розробок.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Принципи академічної доброчесності. Інформаційна етика. Правила цитування, бібліографування та покликання на інформаційні джерела. Авторське право. Патентне право.

Тема 1. Академічна доброчесність. Фундаментальні принципи академічної доброчесності. Плагіат. Відкритий доступ до інформації.

Поняття академічної доброчесності. Плагіат та його різновиди. Рекомендації МОН України щодо впровадження забезпечення академічної доброчесності у ЗВО. Інструменти перевірки текстів на ознаки плагіату. Міжнародна практика боротьби з плагіатом. Штучний інтелект та академічна доброчесність. Відкритий доступ до інформації. Наукометричні бази даних, їх характеристика.

Тема 2. Правила цитування та покликання на інформаційне джерело

Класифікація джерел наукової інформації. Інформаційна етика. Пошук інформації в інформаційно-пошукових системах. Правила цитування і покликання на інформаційне джерело. Міжнародні стилі цитування. Бібліографічний опис першоджерел. Бібліографічні менеджери.

Тема 3. Авторське право та суміжні права. Загальні положення про патентне право.

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Порушення авторського права та суміжних прав. Міжнародна практика дотримання авторських прав. Загальні положення про патентне право. Об'єкти патентування. База даних патентів. Види пошуку патентів. Алгоритм отримання патенту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	с.р.		л	с	п	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Принципи академічної доброчесності. Інформаційна етика. Правила цитування, бібліографування та покликання на інформаційні джерела. Авторське право. Патентне право												
Тема 1. Академічна доброчесність. Фундаментальні принципи академічної доброчесності. Плагіат. Відкритий доступ до інформації.	34	2	-	4	-	28	25	2	-	1	-	22
Тема 2. Правила цитування та покликання на інформаційне джерело	46	2	-	16	-	28	52	2	-	2	-	48

Тема 3. Авторське право та суміжні права. Загальні положення про патентне	10	2	-	4	-	4	13	2	-	1	-	10
Разом за змістовим модулем 1	90	6	-	24	-	60	90	6	-	4	-	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заоч
1	Сутність та фундаментальні принципи академічної доброчесності. Інформаційна етика. Плагіат. Види плагіату.	2	2
2	Класифікація наукової інформації. Інформаційний пошук. Електронні ресурси, їх види. Відкритий доступ до інформації. Інформаційно-пошукові системи: карткові та електронні, їх спільні риси та відмінності. Наукометричні бази даних, пошук журналів у БД.	6	
3	Правила цитування і покликання на інформаційне джерело. Бібліографічний опис першоджерел відповідно до міжнародних стилів цитувань.	14	2
4	Авторське право. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Поняття патентного права. База даних патентів.	2	
Разом		24	4

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Академічна доброчесність. Відкритий доступ до інформації. Наукометричні бази даних. Опрацювання лекційного матеріалу та документів, які регламентують дотримання академічної доброчесності у ЗВО. Шляхи та засоби забезпечення відкритого доступу до інформації. Інституційні репозитарії та журнали відкритого доступу. Бізнес-моделі журналів відкритого доступу. Національний репозитарій академічних текстів як концептуальна модель системної боротьби з академічним плагіатом в Україні. Наукометричні бази даних, їх політика.	12	20
2	Інформаційний пошук. Види інформаційного пошуку. Стратегія інформаційного пошуку: Індекссування інформації.	16	16

3	Цитування та бібліографування. Правила цитування та оформлення покликань. Міжнародні стилі оформлення бібліографічних покликань, особливості їх використання залежно від сфери застосування і спеціальності. Бібліографічний опис джерел відповідно до міжнародного стилю, залежно від сфери застосування і спеціальностей. Оформлення списку використаних джерел відповідно до міжнародного стилю цитувань, рекомендованого спеціалізованою ученою радою університету. Бібліографічні менеджери.	28	36
4	Авторське право. Патентне право. Закон України про авторське право та суміжні права. Суб'єкти авторського права та об'єкти авторського права. База даних патентів. Пошук патентів у базі даних.	4	8
	Разом	60	80

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час виконання завдань в письмовій формі.

Підсумковий контроль – залік.

9. Розподіл балів, що отримують студенти

Форма навчання/ види робіт	Поточне оцінювання та практична робота			Всього
	T1	T2	T3	
Денна (усього балів) Лекції	0-2	0-2	0-2	100
Практичні	0-15	0-65	0-20	
Заочна форма (усього балів) Лекції	0-2	0-2	0-2	100
Практичні	50	-	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		

68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Залікові вимоги

1. Зміст та складові поняття академічної доброчесності.
2. Основні види порушення академічної доброчесності.
3. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні.
4. Види порушень академічної доброчесності, що згадуються в Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту».
5. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.
6. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Кодекс академічної етики.
7. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності та системі вищої освіти.
8. Визначення плагиату. Навмисний і ненавмисний плагиат.
9. Основні різновиди академічного плагиату. Самоплагиат у науковій діяльності. Способи виявлення плагиату.
10. Академічна відповідальність учасників освітнього та наукового процесів у разі підтвердження наявності плагиату в їхніх творах. Допустимий відсоток плагиату в наукових роботах.
11. Інформаційно-пошукові системи, спільні риси та відмінності між ними.
12. Відкритий доступ до інформації.
13. Користь відкритого доступу до інформації для формування високого рівня академічної культури.
14. Класифікація джерел наукової інформації.
15. Види та стратегія інформаційного пошуку.
16. Авторське право, суб'єкти та об'єкти авторського права.
17. Охорона авторського права. Об'єкти, що не охороняються авторським правом. Порушення авторських прав.
18. Загальні положення про патентне право. Суб'єкти патентного права. Об'єкти патентування.
19. Основні правила цитування та покликання на використані джерела. Стандарти, що регламентують ці правила.
20. Основні правила цитування та складання списку використаних джерел до дисертації.

Рекомендована література

Основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с.
2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України / Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2016. – 41 с.
3. База даних «Законодавство України». – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
4. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : аналітична записка Міністерства освіти і науки України від 20.05. 2020 № 1/ 9 263. – Київ, 2020. – 8 с.
5. Захист авторських прав від плагіату : монографія / за заг. ред. О. І. Харитоновой ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Одеська юридична академія». – Одеса : Юридична література, 2014. – 211 с.
6. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. – Київ, 2019. – 6 с.
7. Коротка інструкція користувача EndNoteBasic. Пан Бібліотекар : блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. 2013. – URL: <http://bit.ly/2Fervjy>
8. Назаровець С. Коротко про Mendeley. – Київ, 2015. – URL: <http://bit.ly/2Hu4k5r>
9. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 1.12.2022 № 2811-IX. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>
10. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. – URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 №1756 (редакція від 30.12.2020).
12. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства науки і освіти України від 12.01.2017 № 40.
13. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 №1700-VII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
14. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
15. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848- VIII. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
16. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. – Київ, 2019. – 24 с.
17. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти : Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року [Електронний документ]. – URL: <http://bit.ly/2ocIDPD>

18. Cambridge University Press публікує першу політику академічної етики досліджень OpenAI [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.infodocket.com/2023/03/14/cambridge-university-press-releases-first-ai-research-ethics-policy/>

19. Штучний інтелект і авторство [Електронний ресурс]. – URL: <https://cedem.org.ua/analytics/shtuchnyi-intelekt-avtorske-pravo/>

Інформаційні джерела мережі інтернет:

1. Будапештська ініціатива відкритого доступу [Електронний ресурс]. – URL: <https://uk.wikipedia.org/>
2. Ванкувер стиль. Приклади цитування в наукових роботах : метод. реком. для магістрів та аспірантів ЗВО фізкультурного профілю. – Вид. 2-ге, доп. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 15 с. – URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/17680>
3. Довідник з академічної доброчесності / уклад.: В.Г. Гур'янова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій ; за заг. ред. Т. О. Маринич. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 24 с. – URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/71531/3/dovidnyk.pdf>
4. Свістельник І. Спортивний контент видавництва Elsevier та бази даних Scopus [Електронний ресурс]. – URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/17499/1/Svistelnik.pdf>
5. Свістельник І. Р. Пошук інформації в мережі інтернет : лекція / Свістельник І. Р. – Львів, 2019. – 6 с. – URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23730>